

Autoreferat

1. Imię i nazwisko

Aleksandra Kruk

2. Wykształcenie, posiadane dyplomy, stopnie naukowe

Studia wyższe magisterskie ukończyłam w 2008 roku na kierunku politologia w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Podczas studiów otrzymałam stypendium Stowarzyszenia Naukowo-Kulturalnego w Europie Środkowo-Wschodniej. Pracę magisterską: „Berlin w polityce międzynarodowej po II wojnie światowej” napisałam w Zakładzie Badań Niemcoznawczych pod kierunkiem prof. zw. dr hab. Bogdana Koszela, recenzował ją prof. zw. dr hab. Marek Żyromski. Materiały do pracy magisterskiej zgromadziłam przebywając na stypendium Socrates Erasmus na Uniwersytecie w Augsburgu. Podczas stypendium w Bawarii uczestniczyłam w seminarium prof. dr. Andreasa Wirschinga, badacza dziejów Niemiec i Europy. 31 maja 2004 roku z wynikiem bardzo dobrym uzyskałam tytuł magistra w zakresie specjalności stosunki międzynarodowe. Podczas studiów ukończyłam także specjalność samorządową.

Studia doktoranckie (2004-2008) ukończyłam w Zakładzie Badań Niemcoznawczych pod kierunkiem profesora Bogdana Koszela. Uczestniczyłam regularnie w seminariach w Międzynarodowym Domu Spotkań Młodzieży w Mikuszewie, organizowanych z inicjatywy prof. zw. dr hab. Bogdana Koszela i prof. dr Jochena Franzke z Uniwersytetu w Poczdamie. Prowadziłam badania naukowe dotyczące działalności politycznej Hansa-Dietricha Genschera w postaci kwerend w Instytucie Zachodnim w Poznaniu, w Archiwum Niemieckiego Liberalizmu w Gummersbach, w Niemieckim Towarzystwie Polityki Zagranicznej w Berlinie oraz na Uniwersytecie w Poczdamie. Pracę doktorską „Rola Hansa-Dietricha Genschera w polityce wewnętrznej i zagranicznej RFN w latach 1969-1992”, którą recenzowali prof. zw. dr hab. Anna Wolff-Powęska i prof. dr hab. Janusz Józef Węc, obroniłam 23 czerwca 2008 roku na Wydziale Nauk Politycznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. Doktorat został wyróżniony przez Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych nagrodą im. Profesora Piotra Dobrowolskiego za najlepsze prace doktorskie podejmujące problematykę niemcoznawczą.

Po studiach doktoranckich zostałam zatrudniona w Wyższej Szkole Studiów Międzynarodowych w Łodzi, gdzie rozpoczęłam pracę jako adiunkt w Zakładzie Badań Niemcoznawczych, którego kierownikiem był niemcoznawca, prof. dr hab. Lucjan Meissner.

Obecnie jestem adiunktem w Zakładzie Stosunków Międzynarodowych w Instytucie Politologii UZ, którym kieruje prof. dr hab. Stefan Dudra.

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych

W latach 2008-2010 prowadziłam zajęcia dydaktyczne w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Pile. Od 11 lutego 2009 roku do 8 sierpnia 2009 roku byłam zatrudniona w Wyższej Szkole Bezpieczeństwa w Poznaniu. Od 1 października 2009 roku do 31 stycznia 2014 roku zostałam zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w Wyższej Szkole Stosunków Międzynarodowych w Łodzi. Od 1 lutego 2014 roku podjęłam pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładzie Stosunków Międzynarodowych Instytutu Politologii na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Zielonogórskiego.

4. Wskazanie osiągnięcia

a). tytuł osiągnięcia naukowego:

**Wolna Partia Demokratyczna po zjednoczeniu Niemiec (1990-2013) / Aleksandra Kruk
.- Zielona Góra : Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, 2015 .- 190 s. .-
ISBN: 9788378422211**

W pracy podjęłam analizę roli Wolnej Partii Demokratycznej (Freie Demokratische Partei, FDP) w systemie partyjnym Republiki Federalnej Niemiec w latach 1990-2013. Efektem działań badawczych było opublikowanie biografii FDP, w której wyodrębniłam etap od zjednoczenia Niemiec do porażki partii w wyborach do Bundestagu, która spowodowała, że FDP znalazła się w opozycji pozaparlamentarnej.

Spośród zastosowanych metod badawczych użyteczna stała się metoda behawioralna pozwalająca analizować zachowania polityków. Metoda decyzyjna przyczyniła się do oceny, kto z ramienia FDP podejmował istotne decyzje dla realizacji interesów partii i wdrażania jej

programu. Metoda instytucjonalna umożliwiła zbadanie struktury FDP i organów partii. Była niezbędna w badaniu instytucji funkcjonujących w ramach partii i oddziałujących na znaczenie FDP w państwie i poza jego granicami. Zastosowałam również metodę systemową dla określenia miejsca FDP w konstelacjach niemieckich partii politycznych. Ocena aktywności FDP w rządach i parlamentach zjednoczonych Niemiec, skupiona na podejmowanych decyzjach politycznych, ocenie ich zasadności i skuteczności, była możliwa poprzez zastosowanie metody historycznej.

W rozdziale pierwszym dotyczącym genezy partii było użyteczne podejście historyczne w celu ukazywania genezy zjawisk i procesów. W rozdziale drugim pracy zastosowałam podejście normatywne do analizy programów partyjnych. W rozdziale trzecim wykorzystałam podejście instytucjonalne przy badaniu struktury FDP. Podejście funkcjonalistyczne było niezbędne w rozdziale czwartym służącym wyjaśnianiu relacji wzajemnych elementów w procesie walki o władzę polityczną. W piątym rozdziale dotyczącym polityki międzynarodowej FDP dominuje podejście interpretatywne, wskazujące na przewagę nurtu liberalnego w realizacji polityki międzynarodowej.

Posłużyłam się kwerendami archiwalnymi i materiałowymi, które przeprowadziłam w krajowych i niemieckich instytucjach i placówkach naukowych. Kwerenda archiwalna służąca krytycznej analizie i interpretacji wielu reprezentatywnych dokumentów (programów partyjnych, statutu partii, dokumentów programowych) była możliwa dzięki dostępowi do cyfrowej platformy archiwum niemieckiego liberalizmu w Gummersbach. Materiały pozyskałam także ze stron Internetowych Wolnej Partii Demokratycznej oraz jej frakcji, np. Kręgu Dahrendorfa, czy Kręgu Freiburskiego oraz berlińskiego biura niemieckich liberałów. Odbyłam kwerendę w Niemieckim Towarzystwie Polityki Zagranicznej i bibliotekach uniwersyteckich w Berlinie, Getyndze oraz na Uniwersytecie Viadrina we Frankfurcie nad Odrą. Spośród źródeł opisowych poddałam analizie biografie polityków, wspomnienia oraz materiały publicystyczne, ze szczególnym uwzględnieniem czasopism o proveniencji liberalnej, tj. „Elde – Liberale Depeche” oraz „Liberal”. Do źródeł dokumentowych niezbędnych w badaniach działań polityków z ramienia FDP należy spuścizna instytucji państwowych, np. niemieckiego Urzędu Spraw Zagranicznych i niemieckiego parlamentu.

W rozdziałach pracy poszukałam odpowiedzi na pytania: Co wyróżniało FDP przed pomyślnym zjednoczeniem Niemiec od partii ogólnospołecznych, tzn. CDU/CSU oraz SPD?; Jaka część społeczeństwa stanowiła elektorat FDP?; Które kraje związkowe stanowiły

matecznik FDP?

Jaka tematyka dominowała w programach wyborczych i zasadniczych FDP?; Jaki jest profil programowo-ideowy FDP? Jakie determinanty decydowały po zjednoczeniu Niemiec o tym, że FDP decydowała się na poziomie federacji wchodzić w koalicję z CDU/CSU? Dlaczego do FDP przyłgnęły określenia: „partia jęczyczek u wagi”; partia reformatorska; partia obrotowa, zawiasowa, piwotalna, partia jednego tematu; partia „lepiej zarabiających”, „partia zmieniających przekonania polityczne”, trzecia siła, „partia zabawy”, partia postulująca kształtowanie „społeczeństwa osiągnięć”? Jak na FDP wpłynęła postępująca od lat osiemdziesiątych XX wieku stopniowa fragmentaryzacja systemu partyjnego RFN?

Postawione zostały następujące hipotezy badawcze, które uległy weryfikacji w wywodzie naukowym:

Na spadek poparcia FDP i Parteienverdrossenheit (zniechęcenie do partii politycznych), wpłynęły koszty procesu zjednoczenia Niemiec, a później kryzys gospodarczy w Europie;

- Kryzys gospodarczy w Europie pogłębił kryzys tożsamościowy w FDP, która wśród wyborców była postrzegana jako „partia jednego tematu”, tzn. obniżenia podatków;

- W procesie decyzyjnym FDP wykorzystuje środki komunikacji masowej. Elity decyzyjne przygotowując programy i manifesty, konsultowały się z wyborcami. FDP opowiada się za budowaniem społeczeństwa obywatelskiego;

- Do problemów polityczno-społecznych, które FDP eksponowała w latach 1990-2013 należały polityka gospodarcza, polityka międzynarodowa ze szczególnym uwzględnieniem polityki europejskiej oraz budowanie społeczeństwa obywatelskiego.

- FDP w pracy programowej po 1990 roku odwoływała się do poglądów Ralfa Dahrendorfa, Otto Grafa Lambsdorffa oraz Hansa-Dietricha Genschera. Na programy FDP (Program z Wiesbaden z 1997 roku, Tezy z Karlsruhe z 2012 roku) wpłynęły przeobrażenia socjo-polityczne i ekonomiczne.

- W polityce międzynarodowej FDP nie osiągnęła tak spektakularnych sukcesów, jak w epoce H.-D. Genschera.

- FDP wchodziła w koalicje z partiami politycznymi, które mają długi staż na niemieckiej scenie politycznej. Na poziomie federacji po 1990 roku była w koalicji z CDU/CSU w latach 1990-1998 oraz 2009-2013.

Pierwszym etapem było ustalenie stanu badań nad Wolną Partią Demokratyczną w latach 1990-2013. Badania dotyczące Wolnej Partii Demokratycznej nie mieściły się w jednej

dyscyplinie naukowej i wymagały badań interdyscyplinarnych. W polskiej literaturze przedmiotu dominowały dotąd opracowania historyczno-prawne. Studia dotyczące Wolnej Partii Demokratycznej po II wojnie światowej prowadzili w Polsce: Marek Andrzejewski, Wiesław S. Burger, Katarzyna Kamińska-Moczyło, Piotr Kubiak, Katarzyna Leśniewska, Paweł A. Leszczyński, Piotr Madajczyk, Zbigniew Mazur, Piotr Moroz, Agnieszka Waldon-Kałuża. Janusz Józef Węc, Rafał Woś, Wojciech Zieliński. W języku polskim pojawiały się prace na temat instytucjonalizacji, rysu programowo-ideologicznego, przywódców politycznych z tego ugrupowania. W niemieckiej politologii w badaniach dotyczących FDP specjalizowali się Hans Vorländer, Jürgen Dittberner, Franz Walter, a spośród przedstawicieli młodego pokolenia politologów Jan Treibel, którego praca została opublikowana w 2013 roku w serii „Partie politische Republik Federalne Niemec”.

Oprócz analiz dotyczących Wolnej Partii Demokratycznej pojawiały się biografie polityków z FDP (Hansa-Dietricha Genschera, Guido Westerwellego, Philippa Röslera), zarówno naukowe, jak i publicystyczne. Spośród monografii o charakterze naukowym na uwagę zasługuje dorobek Petera Merseburgera, czy Hansa-Dietera Lucasa. Biografie wypełniające rolę popularyzowania badań na temat aktywności politycznej niemieckich liberałów przygotowali m. in. Hans-Dieter Heumann, Majid Sattar, Werner Filmer i Heribert Schwan.

Wspomnienia i autobiografie, a także „wywiady rzeki” niemieckich liberałów stanowiły ważne źródło moich badań. Studiowanie „Erinnerungen” Hansa-Dietricha Genschera, książek Klausa Kinkela, Guido Westerwellego, Rainera Brüderlego, Hildegard Hamm-Brücher pozwoliło mi zrozumieć motywacje i aspiracje polityczne oraz poznać poglądy polityków na rolę Wolnej Partii Demokratycznej na niemieckiej scenie partyjnej. Z biograficznych prac można rozpoznać zapatrywania niemieckich liberałów na osobiste, partyjne i społeczne problemy i zrozumieć, jakie politycy przywiązywali znaczenie do prezentowanych zagadnień dotyczących polityki wewnętrznej i międzynarodowej. Analiza zawartości biografii i autobiografii przybliżyła mnie do wyodrębnienia najważniejszych problemów, w których politycy postanowili się specjalizować. Stąd Hans-Dietrich Genscher postrzegany był przede wszystkim przez pryzmat aktywności dyplomatycznej, Otto Graf Lambsdorff – polityki gospodarczej, Silvana Koch-Mehrin – polityki feministycznej oraz działalności w Parlamencie Europejskim, Guido Westerwelle, Jürgen Möllemann – prowadzenia kampanii wyborczych i walki o przywództwo w FDP.

Dobór źródeł wykorzystanych w pracy był uzależniony od jej struktury. W pracy nad monografią FDP, która pozyskiwała bogatych i wykształconych wyborców i nie była partią ogólnospołeczną (masową, Volkspartei), jak CDU czy SPD, przede wszystkim dążyłam do: 1. przedstawienia korzeni i tożsamości ugrupowania; 2. analizy działalności programowej; 3. zbadania wymiaru instytucjonalnego FDP; 4. określenia wewnątrzpartyjnej walki o władzę oraz miejsca FDP w rywalizacji o władzę wśród innych partii politycznych; 5. badań nad wpływem FDP w kształtowanie polityki zagranicznej Republiki Federalnej Niemiec.

W pierwszym rozdziale: „Zarys historyczny liberalizmu niemieckiego do 1990 roku” wykorzystyłam monografię oraz analizy z czasopism „Liberal”, „Beiträge zur liberalen Politik”, „Res Politica et Historica”, „Aus Politik und Zeitgeschichte”, „Przegląd Zachodni”. Analizowałam programy partyjne, które zostały udostępnione przez liberałów na stronie, www.freiheit.org oraz informacje z *Munzinger Archiv*. Rozdział ten uznałam za niezbędny, ponieważ tożsamość ugrupowania politycznego ma źródła w jego korzeniach. Dlatego starałam się ukazać ewolucję niemieckiego liberalizmu w XIX i XX wieku uwzględniając przede wszystkim badania Jürgena Dittbernera, Piotra Kubiaka, Moniki Fassbender, Heinricha Augusta Winklera, Hansa Vorländera. W ujęciu chronologiczno-problemowym wykorzystując płaszczyzny: faktograficzną i analityczną badałam kształtowanie partii liberalnych i ich znaczenie wśród innych ugrupowań politycznych. Liberałowie zostali pokonani przez socjaldemokratów i chadeków i po II wojnie światowej nie stali się partią ogólnospołeczną, ale dość elitarną. Nadali jednak ton życiu politycznemu, promując liberalne idee. Dlatego z czasem także inne ugrupowania w swoich programach podkreślały znaczenie wolności. W pierwszej części pracy zwróciłam uwagę na przełomowe dla partii liberalnych czasy, przywódców oraz ewolucję programową, która wydarzyła się przed zjednoczeniem Niemiec.

Analizując ewolucję programową FDP w latach 1990-2013 należało rozpatrywać przedkładane programy partyjne z uwzględnieniem myśli programowej, która została opracowana przed zjednoczeniem Niemiec, głównie Tez Fryburskich. Podczas gdy przed zjednoczeniem Niemiec praca programowa odbywała się przede wszystkim podczas konferencji problemowych, po 1990 roku liberałowie zaczęli w większym stopniu wykorzystywać środki komunikowania masowego, w tym Internet jako platformę komunikacji członków partii z elektoratem. Z inicjatywy niemieckich liberałów poprzez przeprowadzone wśród społeczeństwa konsultacje społeczne odbywały się debaty dotyczące

kluczowych dla liberałów zagadnień, jak budowanie społeczeństwa obywatelskiego, zniechęcenie do partii politycznych (*Parteienverdrossenheit*). FDP zarzucała wyborcom, że są mało aktywnymi obywatelami i współtworzą demokracja widzów (*Zuschauerdemokratie*). Z tego punktu widzenia znajomość debat programowych liberałów może przyczynić się do polepszenia stanu edukacji obywatelskiej w polskim społeczeństwie. Podczas prac nad uchwalonymi w 2012 roku Tezami z Karlsruhe liberałowie w grupach roboczych wyrazili stosunek do najważniejszych problemów, które są związane z funkcjonowaniem podstawowych instytucji społecznych, np. rodziny. W ten sposób nawiązali do pracy programowej, którą wykonywała Fundacja im. Friedricha Naumanna publikując złożoną z ponad 30 tomów kolekcję prac „Argumenty za wolnością”.

Analiza treści programów umożliwiła wyselekcjonowanie najważniejszych zagadnień społeczno-politycznych w pracy programowej FDP. Ponadto na uwagę zasługują książki, które politycy FDP publikowali w związku z wyborami do Bundestagu, jak praca Guido Westerwellego pt. „Neuland. Einstieg in einen Politikwechsel”, która pozwala zrozumieć polityczne *credo* liberała. Wnioski z pracy programowej liberałów stanowią prace zbiorowe, pod redakcją Philippa Röslera i Christiana Lindnera oraz pod redakcją Wolfganga Gerhardta. Interpretowanie i wyjaśnianie, a także krytyczna analiza przedłożonych przez FDP programów odbywała się z uwzględnieniem badań szkoły profesora Franza Waltera z Instytutu Badań nad Demokracją w Getyndze.

Badania dotyczące struktury organizacyjnej FDP pozwoliły mi wykazać, że w stabilnych demokracjach partie polityczne korzystają z zagwarantowanych konstytucyjnie możliwości działania. Korzystnie na aktywność FDP wpływała działalność Fundacji im. Friedricha Naumanna, której utworzenie poparł w 1958 roku Theodor Heuss. Struktury liberałów działają zarówno na szczeblu centralnym, jak i w krajach związkowych. Organizacja corocznych zjazdów partii w święto Trzech Króli 6 stycznia stała się tradycją w życiu politycznym Niemiec, a podczas zwyczajnych i nadzwyczajnych zjazdów partii dokonywały się zmiany władzy i określano kierunki działań politycznych. Wraz z rozwojem procesu integracji europejskiej FDP zaczęła także organizować zjazdy europejskie, które służyły uchwaleniu strategii działania przed wyborami do Parlamentu Europejskiego.

Walka o przywództwo w FDP oraz obecność liberałów w Bundestagu była poddana krytycznej ocenie w rozdziale „FDP po zjednoczeniu Niemiec”, gdzie w ujęciu chronologicznym badano coroczne zjazdy FDP, podczas których zapadały decyzje personalne,

uwzględniające wyniki liberałów w kampaniach wyborczych do Parlamentu Europejskiego, Bundestagu oraz parlamentów krajów związkowych. Analizowałam przemówienia polityków oraz opracowania z „Aus Politik und Zeitgeschichte”, „Blätter für deutsche und internationale Politik”, „Bulletin der Presse- und Informationsamt der Bundesregierung“, „Die Politische Meinung”, „Liberal”, „Das Parlament“. W tym rozdziale kariery polityczne A. Grafa Lambsdorffa, K. Kinkela, G. Westerwellego badałam w oparciu o metodę biograficzną, w której uwzględniłam także biografie przedstawicieli innych ugrupowań politycznych, np. Angeli Merkel autorstwa Arkadiusza Stempina, Stefana Korneliusa, Gertrud Höhler. Badania wykazały, że przywódcy FDP starali się kontynuować linię polityki swoich poprzedników i interesowali się sektorami polityki, które były bliskie ich politycznym mistrzom. Od następców politycznych H.-D. Genschera społeczeństwo wymagało, że będą równie charyzmatyczni i skuteczni. Bezbarwność K. Kinkela, czy mała wrażliwość na sprawy społeczne G. Westerwellego powodowały, że politykom trudno było sprawować władzę. Zarówno K. Kinkel, jak i G. Westerwelle nie powtórzyli sukcesu H.-D. Genschera, który polegał na 18 letnim sprawowaniu funkcji ministra spraw zagranicznych.

Polityka międzynarodowa stanowiła po II wojnie światowej temat wiodący w programach i działalności FDP podczas gdy socjaldemokraci wskazywali na znaczenie sprawiedliwości społecznej, a Zieloni ekologii. H.-D. Genscher, minister spraw zagranicznych od 1974 do 1992 roku, zyskał respekt na arenie międzynarodowej za realizację doktryny *genscheryzmu*, którą zdefiniowałam jako postawę uwiarygodniania wizerunku RFN w celu doprowadzenia do zjednoczenia Niemiec. Ministrowie spraw zagranicznych K. Kinkel (1992-1998) oraz G. Westerwelle (2009-2013) w wytyczając kierunek polityki międzynarodowej podkreślali, że są kontynuatorami linii politycznej, którą przyjął H.-D. Genscher. W badaniu polityki międzynarodowej kluczowe było wyodrębnienie głównych aktorów oraz priorytetów w polityce międzynarodowej zjednoczonych Niemiec. Programy, strukturę i aktorów realizujących politykę międzynarodową FDP badałam na Uniwersytecie w Poczdamie autorka pracy *„Die FDP und die deutsche Außenpolitik. Eine Analyse liberaler Außenpolitik seit der deutschen Wiedervereinigung“* - Denise Dietrich. Obok nieodzownych dla polityki międzynarodowej wspomnień - Hansa-Dietricha Genschera, Helmuta Kohla, Joschki Fischera – analizowałam dokumenty udostępnione przez Urząd Spraw Zagranicznych RFN oraz artykuły politologiczne i publicystyczne. FDP reagowała aktywnie na nowe trendy w polityce międzynarodowej, jak wzrost zainteresowania Ameryką Łacińską, chociaż

wcześniej interesowała się głównie polityką europejską FDP dostrzegała nowe trendy i wyzwania w polityce międzynarodowej oraz wzrost siły mocarstw wschodzących, np. Brazylii. Analizując politykę międzynarodową pod rządami liberałów po 1990 roku zwróciłam uwagę, że procesy globalizacyjne i przyspieszenie technologiczne sprawiło, iż polityka międzynarodowa wydaje się dziś bardziej chaotyczna niż w epoce H.-D. Genschera. G. Westerwelle spotykał się z krytyką, gdy doceniał nowe sojusze, a mniejszą rolę przywiązywał do sprawdzonych i tradycyjnych partnerów, jak Francja.

Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych. Publikacje powstałe po uzyskaniu stopnia naukowego doktora

Redakcje prac zbiorowych

[1] Ministerstwa spraw zagranicznych wobec wyzwań XXI wieku / (Red.) Aleksandra Kruk .- Łódź : Wyższa Szkoła Studiów Międzynarodowych w Łodzi, 2013, 317 s. .- ISBN: 9788360902813 .

Książka składa się z siedemnastu artykułów, w których przedstawiciele polskich instytucji naukowych badali aspekty funkcjonowania ministerstw spraw zagranicznych, przede wszystkim czynniki organizacyjne i personalne. Przedmiotem badań była działalność ministerstwa spraw zagranicznych Polski, Francji, Niemiec i Wielkiej Brytanii oraz Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych. W artykule „Koordynator ds. Współpracy z Polską - o działaniach Gesine Schwan i Corneli Pieper”, zwróciłam uwagę na rolę funkcji koordynacyjnej w realizacji celów Urzędu Spraw Zagranicznych. W RFN funkcja koordynatora ds. współpracy z Polską została wyodrębniona przez AA obok funkcji koordynatora ds. współpracy francusko-niemieckiej, transatlantyckiej, niemiecko-rosyjskiej, problematyki praw człowieka i pomocy humanitarnej, spraw Afganistanu, Pakistanu i rozbrojenia oraz kontroli zbrojeń. Celem artykułu była analiza sprawowania funkcji przez Gesine Schwan (SPD) oraz Cornelię Pieper (FDP). W artykule posłużono się metodą biograficzną, aby określić stosunek socjaldemokratki i przedstawicielki FDP do Polski, a także percepcję działań koordynatorek przez polskich dyplomatów, m.in. Irenę Lipowicz,

Adama Daniela Rotfelda, czy Władysława Bartoszewskiego. Analizowano wypowiedzi i wspomnienia polityków, materiały ze stron Internetowych G. Schwan i C. Pieper, materiały prasowe i udostępnione na stronie urzędu spraw zagranicznych.

W tomie „Ministerstwa spraw zagranicznych wobec wyzwań XXI wieku” ukazał się też artykuł mojego autorstwa „Minister spraw zagranicznych Guido Westerwelle – próba bilansu aktywności”, w którym badałam działalność dyplomatyczną G. Westerwellego zwracając uwagę na prowadzoną przez liberała dyplomację podróży. G. Westerwelle był politykiem, który zwracał uwagę na potrzebę umacniania dobrych relacji z Polską oraz umacniania procesu integracji europejskiej. Badania jego działalności pozwoliły zrozumieć rolę ministra spraw zagranicznych oraz jego zapatrywania na procesy w polityce międzynarodowej po 2009 roku.

[2] Niemiecka scena polityczna 2009-2013 : Aktorzy, zagadnienia i wyzwania / (Red.) Aleksandra Kruk, Monika Sus .- Wrocław : Oficyna Wydawnicza Atut - Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2013, 357 s. - ISBN: 9788374329521

Celem pracy zbiorowej była analiza zmian na niemieckiej scenie politycznej po 2009 roku. Młodzi polscy niemcoznawcy badali, w jaki sposób wybory w Niemczech mogą zmienić rzeczywistość polityczną Niemiec. Analizowali debaty wyborcze i programy partyjne, aby ocenić nastroje społeczne, które panowały w Niemczech przed wyborami. Oceniali, jak wybory wpłyną na stosunki polsko-niemieckie. Badacze analizowali percepcję przywódców politycznych w społeczeństwie oraz agendę wyborów, która została zdominowana przez problemy gospodarcze, a kryzys w Europie stał się tematem wiodącym kampanii wyborczej obok polityki energetycznej, socjalnej, rodzinnej czy dyskusji o niemieckim rynku pracy. Analiza programów prezentowanych przez partie polityczne oraz wypowiedzi polityków wykazały, że dominujące problemy gospodarcze w obecnych wyborach wpłynęły na umiędzynarodowienie i przyspieszenie decyzji podejmowanych przez polityków. Kolejną determinantą wyborów było zbliżenie programowe wśród partii. Podczas gdy niemieckie partie polityczne były od lat rozpoznawane poprzez tematy kluczowe, np.

Zielonych łączyła przez lata kwestia troski o środowisko naturalne, socjaldemokratów sprawiedliwość społeczna, Piratów spajają aktualnie dążenia do zapewnienia transparentności w życiu publicznym, to teraz możemy mówić o zbliżeniu programów politycznych. Badania wykazały, że niemiecki system partyjny ulega od początku zjednoczenia Niemiec transformacji. Cechuje go fragmentaryzacja, asymetria przejawiająca się w znacznej różnicy poparcia między dwoma najsilniejszymi stronnictwami, chadecją i socjaldemokracją, zmienność, a przede wszystkim postępujące zbliżenie programowe dominujących po II wojnie światowej ugrupowań - socjaldemokratów i chadeków.

W artykule „Socjaldemokraci po „superroku wyborczym” 2009” analizowałam programy partyjne i walkę wyborczą SPD w 2009 i 2013 roku, wykazując przyczyny słabości SPD. Trudności SPD wynikały z kryzysu przywództwa w partii, zmian w postrzeganiu roli socjaldemokracji, zniechęcenia wyborców do partii politycznych, słabnącej frekwencji wyborczej, przemieszczania się partii ogólnospołecznych w kierunku środka sceny partyjnej. Celem artykułu było zbadanie ewolucji znaczenia SPD na niemieckim systemie partyjnym oraz wpływu SPD na politologiczno-publicystyczną debatę na temat „partii ogólnospołecznych”, „partii ruchu”, „partii stagnacji” oraz zniechęcenia do partii politycznych (Parteienverdrossenheit).

[3] Przegląd Narodowościowy = Review of Nationalities : Mniejszość niemiecka / (Red.) Aleksandra Kruk, Piotr Pochyły .- Zielona Góra : Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, 2015, nr 4, 307 s.

Byłam redaktorem tematycznym (wraz z dr. Piotrem Pochyłym) czwartego tomu „Przeglądu Narodowościowego”, który dotyczył mniejszości niemieckiej. Opublikowanie tomu jest jednym z obszarów działań Pracowni Badań nad Mniejszościami Narodowymi i Etnicznymi IP UZ, w której jestem stowarzyszona. W tomie ukazały się dokumenty z prac Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, sprawozdania z konferencji oraz artykuły dotyczące sytuacji mniejszości niemieckiej w Polsce oraz innych

państwach europejskich. W projekcie uczestniczyli badacze z polskich ośrodków akademickich. W publikacji umieściłam swój artykuł dotyczący Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Mniejszości Niemieckiej w Zielonej Górze, który stanowi studium przypadku. Artykuł dotyczy działalności Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Mniejszości Niemieckiej od 1990 do 2013 roku. Z przeprowadzonych badań wynika, że działalność stowarzyszenia może przyczynić się do intensyfikacji kontaktów polsko-niemieckich w województwie lubuskim. Mniejszość niemiecka w województwie lubuskim prowadzi działalność edukacyjną i zabiega o zainteresowanie językiem niemieckim.

Inne publikacje:

Artykuły dotyczące sceny partyjnej w RFN (2009-2017)

1. *Kariera polityczna Klausa Kinkela*, „Rocznik Polsko-Niemiecki”, nr 21/ 2013, s. 70-100
2. *Liberałowie w Parlamencie Europejskim*, „Rocznik Integracji Europejskiej” , nr 6/2012, s. 301-311
3. *Wolna Partia Demokratyczna (FDP) w Parlamencie Europejskim*, „Rocznik Integracji Europejskiej”, nr 3/ 2009, s. 355- 366
4. *Koordinator ds. Współpracy z Polską - o działaniach Gesine Schwan i Cornellii Pieper*, w: Ministerstwa spraw zagranicznych wobec wyzwań XXI wieku / red. Aleksandra Kruk, Łódź 2013, Wyższa Szkoła Studiów Międzynarodowych w Łodzi, s. 304-317, ISBN: 9788360902813
5. *Przeobrażenia niemieckiej sceny partyjnej - sposoby przełamywania impasu na przykładzie Partii Wolnych Demokratów*, w: Partie polityczne w Polsce i w Europie : Struktury, funkcje, strategie w zmieniającym się otoczeniu / pod red. Anny Pacześniak i Marii Winławskiej .- Toruń – Wrocław 2013, Echo Sp. z o. o., s. 69--82 .- ISBN: 9788391797273
6. *Przywództwo Guido Westerwelle w Wolnej Partii Demokratycznej*, w: Polityka - kultura - społeczeństwo : Niemcy, Austria, Szwajcaria w pierwszej dekadzie XXI wieku / pod red. Ernesta Kuczyńskiego, Michała Tomczyka, Łódź 2013, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, s. 66-82 .- ISBN: 9788375259582
7. *Idea społeczeństwa obywatelskiego w programach niemieckiej Wolnej Partii Demokratycznej (Freie Demokratische Partei)*, w: Społeczeństwo obywatelskie jako wspólne

dobro / red. nauk. Lech Kacprzak, Bogdan Koszel, Adam Marcinkowski, Piła 2012, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Pile, s. 43-52. ISBN: 97808362617203

8. *FDP's election defeat in 2013 – reasons and consequences* przekazałam do druku w Zakładzie Badań Niemcoznawczych UŁ

9. Christian Lindner - leader in time of crisis?, *Visnik Kiivs'kogo Nacional'nogo Universitetu Imeni Tarasa Ševčenko*, nr 1/2017, s. 11-15

10. *Socjaldemokrati po „superroku wyborczym” 2009*, w: *Niemiecka scena polityczna 2009-2013 : Aktorzy, zagadnienia i wyzwania* / red. Aleksandra Kruk, Monika Sus, Wrocław 2013, Oficyna Wydawnicza ATUT - Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, s. 103-117.

11. *Niemieckie partie polityczne o ludności z tłem migracji*", w: *Granice wewnętrzne i zewnętrzne Unii Europejskiej: Pomiędzy otwartością a izolacją* / pod red. Jarosława Jańczaka, Magdaleny Musiał-Karg. Poznań 2011, Wydawnictwo Naukowe WNPiDz UAM, s. 177-185, ISBN: 9788362907076

12. *Stosunek do wartości wśród niemieckich partii politycznych z perspektywy superroku wyborczego 2009*, w: *Wartości w polityce : Między sprawnością a moralnością* / red. nauk. Jolanta Miluska. Poznań 2011, Wydawnictwo Naukowe WNPiDz UAM, s. 57-68. ISBN: 9788362907113

13. *Wybory w Niemczech w 2009 roku. Program i profil polityczny II rządu Angeli Merkel. Zarys informacyjny*, w: *Polska i Niemcy w Europie: Przyczynki z dziedziny kultury, polityki i historii współczesnej* / red. Lucjan Meissner, Marian Wilk, Łódź 2011, Wyższa Szkoła Studiów Międzynarodowych w Łodzi, s. 218-235 .

14. *Wyniki wyborcze Alternatywy dla Niemiec (AfD) w Republice Federalnej Niemiec po 2013 r.* (zaświadczenie o przyjęciu do druku w *Studia Politica Germanica*)

15. *Wpływ Zielonych na niemiecką scenę polityczną*, w: *Wpływ społeczny. Konteksty i zastosowania badawcze* / red. nauk. Beata Pająk-Patkowska, Poznań 2016, Wydawnictwo Naukowe WNPiDz UAM, s. 123-132

Artykuły dotyczące polityki zagranicznej Niemiec (2009-2017)

1. *Kryzys ukraiński z niemieckiej perspektywy*, w: *Czas EuroMajdanu* / red. nauk. Robert Potocki, Marcin Domagała, Dorota Miłoszewska. Warszawa: Europejskie Centrum Analiz

Geopolitycznych, 2014 (Biblioteka Europejskiego Centrum Analiz Geopolitycznych; tom XII), s. 652-663. ISBN: 9788364125119

2. *Niemcy w pontyfikacie Jana Pawła II*, w: Niemcy, Szwajcaria, Austria na arenie międzynarodowej: Polityka - kultura - społeczeństwo / pod red. Ernesta Kuczyńskiego, Michała Tomczyka. Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2014 s. 163-174. ISBN: 9788379694013

3. *Stanowisko Niemiec wobec operacji wojskowych Unii Europejskiej w Afryce*, w: Operacje wojskowe Unii Europejskiej w Afryce / pod red. Beaty Przybylskiej-Maszner. Poznań: Wydawnictwo Naukowe WNPiDz UAM, 2014, s. 63-75 . ISBN: 9788362907

4. *Interests, Expectations and Fears of Germany in the Face of the Arab Spring*, w: *The Arab Spring* / ed. by Beata Przybylska-Maszner, Poznań : Wydawnictwo Naukowe WNPiDz UAM, 2011 s. 169-177

5. *Polityka Niemiec wobec Ameryki Łacińskiej*, „Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego” nr 1/ 2015, s. 94-104

6. *Niemieckie dylematy wobec wojny w Afganistanie*, „Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego” 2011/2012, s. 229-241

7. *Zagraniczna polityka kulturowa w Republice Federalnej Niemiec*, w: A. Opalińska, A. Małkiewicz, Stosunki Międzykulturowe. Tom. 1. Strategie bezpieczeństwa i komunikacji we współczesnym świecie, Zielona Góra 2016, s. 65-79

8. *Francuskie reakcje wobec problemu zjednoczenia Niemiec po II wojnie światowej*, „Rocznik Integracji Europejskiej”, nr 10/2016, s. 275-290.

Artykuły dotyczące polityki wewnętrznej Niemiec (2009-2017)

1. *Petera Sloterdijka oceny współczesnego świata*, w: Edukacja dla bezpieczeństwa : Bezpieczeństwo intelektualne Polaków / red. Magdalena Gawrońska-Garstka .- Poznań 2009, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa, s. 313-316.- ISBN: 9788361304159

2. *Uwe Rada o pograniczu polsko-niemieckim*, w: Pogranicze polsko-niemieckie po 2004 roku. Nowa jakość sąsiedztwa? / pod red. Jarosława Jańczaka i Magdaleny Musiał-Karg, Toruń 2009, Wydawnictwo Adam Marszałek, s. 42-51. ISBN: 9788376112299

3. *Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej w Zielonej Górze*, „Przegląd Narodowościowy = Review of Nationalities: Mniejszość niemiecka, nr 4/2015, s. 107-116 : tab.summ.

4. *Wielokulturowość w Niemczech - perspektywa Bassama Tibi i Thillo Sarrazina*, „Facta Simonidis. Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Zamościu”, nr 1 2014, s. 127-136

5. *Stereotypy polsko-niemieckie*, w: *Stereotypy w obszarze społecznym i politycznym* / pod red. Beaty Pająk-Patkowskiej, Poznań 2011, Wydawnictwo Naukowe WNPiDz UAM, s. 61-71 .- ISBN: 9788360677083

Recenzje prac naukowych

Recenzowałam artykuły naukowe w czasopismach „Rocznik Integracji Europejskiej” oraz „Stosunki Międzynarodowe”. Ukazały się także recenzje książek:

1. *System partyjny i partie polityczne zjednoczonych Niemiec (1990-2013)*, Piotr Kubiak .- Poznań 2014, Instytut Zachodni, recenzja, „Stosunki Międzynarodowe” , nr 51/ 2015, s. 384--388

2. *Hans Dietrich Genscher. Die Biographie*, Hans-Dieter Heumann, Paderborn-München, Wien-Zürich-Paderborn 2012, Ferdinand Schöningh Verlag, recenzja, „Przegląd Zachodni“ nr 3 / 2012, s. 300--304

3. *Przejście do Europy. Historia pewnego początku*, Luuk van Middelaar, Warszawa 2011, Wydawnictwo Aletheia, recenzja, „Rocznik Integracji Europejskiej”, nr 5/ 2011, s. 504-506

4.1. Udział w pracy zespołów badawczych i realizacji projektów naukowych

1. W 2015 roku realizowałam grant Wydziału Humanistycznego UZ dla młodej kadry na realizację projektu: Polityka wewnętrzna i zagraniczna Niemiec po 1991 roku.
2. W 2013 i 2014 roku realizowałam projekt badawczy: Wojskowe zaangażowanie operacyjne Unii Europejskiej w rozwiązywanie konfliktów w Afryce. Projektem kierowała dr hab. Beata Przybylska-Maszner. Efektem projektu, który finansował WNPiDz UAM jest książka, w

której zamieszczony został mój artykuł: Stanowisko Niemiec wobec operacji wojskowych Unii Europejskiej w Afryce, w: Operacje wojskowe Unii Europejskiej w Afryce / pod red. Beaty Przybylskiej Maszner .- Poznań : Wydawnictwo Naukowe WNPiDz UAM, 2014 - s. 63--75 . W ramach projektu na WNPiDz UAM odbyła się konferencja dotycząca misji wojskowych UE, w której brałam udział.

3. W 2011 i 2012 roku uczestniczyłam w projekcie: Wiosna Arabska. Projektem kierowała dr hab. Beata Przybylska-Maszner. Efektem projektu jest książka, w której został zamieszczony mój artykuł *Interests, Expectations and Fears of Germany in the Face of the Arab Spring*, w: *The Arab Spring* / pod red. Beaty Przybylskiej-Maszner, Poznań 2011, Wydawnictwo Naukowe WNPiDz UAM, s. 169-177 . Rezultat prac prezentowałam podczas konferencji w lutym 2012 roku w Collegium Polonicum w Słubicach.

4. W 2013 roku razem z dr Moniką Sus koordynowałyśmy projekt „Niemiecka scena polityczna przed wyborami w 2013 roku”. Celem projektu było opublikowanie pracy zbiorowej dotyczącej przeobrażeń niemieckiej sceny partyjnej. Wydanie książki otrzymało finansowe wsparcie Centrum Willy Brandta. Artykuły tych przedstawicieli polskiego środowiska niemcoznawczego recenzowali prof. dr hab. Ewa Bojenko-Izdebska, prof. dr hab. Katarzyna Gelles oraz prof. zw. dr hab. Bogdan Koszel. Wyniki badań były przedmiotem rozważań podczas panelu podczas II zjazdu niemcoznawców we Wrocławiu.

5. Uczestniczyłam w konferencji naukowej „Edukacja polityczna w Niemczech i Polsce. Historia, wyzwania, perspektywy”, którą 21 listopada 2014 pracownicy Instytutu Zachodniego zrealizowali w ramach projektu „Edukacja polityczna w Polsce i Niemczech”. Zaprezentowałam wtedy referat: „Polityka edukacyjna na przykładzie FDP”.

6. W 2012 i 2013 roku odbyłam dwusemestralne studia podyplomowe w zakresie Zarządzania badaniami naukowymi i komercjalizacji wyników badań na wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym na Uniwersytecie Łódzkim. W ramach studiów uczestniczyłam w wizycie studyjnej w Parku Technologicznym w Dortmundzie w ramach projektu „Profesjonalne kadry sektora B+R”. Studia ukończyłam z wynikiem bardzo dobrym i nagrodą w postaci wyjazdu studyjnego do instytucji naukowych w Szwajcarii (*Organisation Européenne pour la Recherche Nucléaire - CERN*). Projekt, który przygotowałam do konkursu w Narodowym Centrum Nauk: Frakcja liberalna w Parlamencie Europejskim (1951-2009) nie otrzymał finansowania w konkursie OPUS 7. Kompetencje zdobyte podczas

studiów podyplomowych mogłam wykorzystać w dydaktyce, np. w przedmiotach „dostosowania strukturalne Unii Europejskiej” oraz „międzynarodowa ochrona środowiska”.

4.2. Aktywność dydaktyczna

Wszędzie podać daty przynajmniej roczne

1. Ukończyłam kurs pedagogiczny na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza (2006).
2. Podczas studiów doktoranckich na UAM oraz w PWSZ w Pile moja praca dydaktyczna dotyczyła partii politycznych i systemów partyjnych oraz nauki o państwie. Zorganizowałam ze studentami konferencję: Systemy partyjne w teorii i praktyce” (2008-2010) .
3. W Wyższej Szkole Studiów Międzynarodowych prowadziłam seminarium licencjackie i magisterskie oraz zajęcia z zakresu internacjologii (Teoria stosunków międzynarodowych; Wprowadzenie do stosunków międzynarodowych); europeistyki (Stosunki międzynarodowe w Europie; Procesy decyzyjne w Unii Europejskiej; Dostosowania strukturalne Unii Europejskiej) oraz niemcoznawstwa (Niemcy w Europie; System polityczny RFN). (2009-2013)
4. Praca „NATO jako czynnik stabilizujący we współczesnych stosunkach międzynarodowych” mojej studentki Karoliny Brzezowskiej otrzymała wyróżnienie Rektora WSSM, prof. dr hab. Mariana Wilka.
5. W ramach obowiązków dydaktycznych byłam opiekunem roku na kierunku stosunki międzynarodowe.
6. Dwukrotnie przebywałam na Uniwersytecie Georga Augusta w Getyndze (21.01.2012-27.01.2012; 8.01.2013-15.01.2013), gdzie prowadziłam zajęcia dla studentów z zakresu niemieckich i polskich partii politycznych.
7. W Instytucie Politologii UZ prowadziłam seminarium licencjackie oraz zajęcia z zakresu internacjologii: (Prognozowanie i symulacje międzynarodowe; Teoria i praktyka polityki międzynarodowej; Miękka siła w polityce zagranicznej (*soft power*); Obraz konfliktów zbrojnych w mass mediach; Organizacje międzynarodowe i korporacje międzynarodowe; Międzynarodowe stosunki gospodarcze; Studia strategiczne); europeistyki: (Polityka bezpieczeństwa i obrony UE; Wymiar północny UE; Region Morza Śródziemnego; Integracja europejska; Dokumentacja urzędowa UE) (2013-2017).

8. Uczestniczyłam w szkole letniej, która odbyła się na Uniwersytecie *Radboud* w Nijmegen w Holandii (10-14.08. 2015). Mój wykład i zajęcia ze studentami dotyczyły współpracy kulturowej w Euroregionie *Pro Europa Viadrina*. Uczestniczenie w szkole letniej na Uniwersytecie w Nijmegen było kolejnym doświadczeniem, gdyż w 2009 roku wyjeżdżałam do Weimaru, jako seminarzystka sekcji „Republika Weimarska” podczas szkoły letniej.
9. W Instytucie Politologii UZ prowadziłam zajęcia dydaktyczne ze studentami z zagranicy, którzy przyjeżdżali do Polski w ramach programu Erasmus. Nawiązałam współpracę dydaktyczną z doktor Brigittą Kreisz z Węgierskiej Akademii Nauk oraz Departamentu Ekonomii *Budapest Business School* i w ramach wymiany dydaktycznej prowadziłam w tej uczelni wykład: „Rola i funkcjonowanie Parlamentu Europejskiego w świetle politycznej integracji Europy”. Dr B. Kreisz prowadziła natomiast zajęcia dla studentów IP UZ w ramach przedmiotu międzynarodowe stosunki gospodarcze.

4.3. Aktywność organizacyjna

Jako kierownik Zespołu Naukowo-Badawczego w WSB zorganizowałam pobyt studyjny pracowników i studentów z *Evangelische Fachhochschule* w Berlinie. Byli to studenci pracy socjalnej, którzy pod kierunkiem profesor Brigitte Wießmeier obserwowali działalność instytucji zajmujących się pomocą społeczną w Wielkopolsce.

Spośród konferencji naukowych, które organizowałam w WSSM najważniejszymi były:

1. Kongres *My voice for Europe* 7-9.07.2011 (Celem kongresu była integracja środowiska akademickiego z Europy Wschodniej i Zachodniej).
2. Konferencja Rola ministerstw spraw zagranicznych po II wojnie światowej. Polska-Europa-Swiat 24-25.05.2012 (W konferencji uczestniczyli przedstawiciele polskich instytucji naukowych. Efektem konferencji jest praca zbiorowa pod moją redakcją)

3. Symposium 9 listopada w historii Niemiec 10.11.2012. (W spotkaniu uczestniczyli znani polscy niemcoznawcy, m. in. profesor Norbert Honsza oraz profesor Lucjan Meissner).

Współtworzyłam dokumentację będącą podstawą uruchomienia nowego w WSSM kierunku „Zarządzanie państwem”, która otrzymała pozytywną ocenę Państwowej Komisji Akredytacyjnej. Byłam także w zespole odpowiedzialnym za opracowanie dokumentacji dla studiów I i II stopnia na kierunku stosunki międzynarodowe. Ponadto razem z doktor Lidią Burakowską –Ogińską przygotowaliśmy ofertę studiów podyplomowych „Niemcoznawstwo dla biznesu”, gdzie zaproponowaliśmy władzom WSSM i studentom treści nauczania z zakresu politologii, socjologii, kulturoznawstwa, przedsiębiorczości i teorii biznesu, etyki oraz germanistyki. Celem studiów było wsparcie absolwentów w realiach współczesnego rynku pracy, zwłaszcza w środowisku biznesowo-inwestycyjnym, w środkach masowego przekazu, turystyce i branży usług, wymagających dobrej znajomości realiów socjo-kulturowo-politycznych i języka niemieckiego.

Od 2014 roku pełnię funkcję koordynatorki programu Erasmus w Instytucie Politologii UZ.

Należę do sekcji partii polityczne w Polskim Towarzystwie Nauk Politycznych, Pracowni Badań nad Mniejszościami Narodowymi i Etnicznymi Instytutu Politologii UZ a także do *International Association for the Study of German Politics (IASGP)*.

Jestem redaktorem statystycznym w „Przeglądzie Narodowościowym *Review of Nationalities*”.

4.4. Popularyzacja nauki

Wyniki badań popularyzowałam poprzez ich publikacje i udział w konferencjach naukowych. Ponadto umieszczałam materiały dydaktyczne (w semestrze, gdy odbywały się zajęcia) na portalu *academia* oraz na blogu Wyższej Szkoły Studiów Międzynarodowych. Przeprowadziłam zajęcia w I Liceum Ogólnokształcącym im. Edwarda Dembowskiego w

Zielonej Górze. W 2016 roku wypowiadałam się w audycji radiowej dla mniejszości niemieckiej „Sąsiedzi wokół Odry”, a także dla prasy.

4.5. Przedsięwzięcia naukowe w toku przygotowań i realizacji.

1. Realizacja

W ramach działań statutowych Pracowni Badań nad Mniejszościami Narodowymi i Etnicznymi IP UZ uczestniczę w projekcie „Mniejszości narodowe na Ziemi Lubuskiej”, którym kieruje prof. dr hab. Stefan Dudra.

2. Przygotowanie

Konferencja w Instytucie Politologii UZ „Niemcy po wyborach. Bilans zysków i strat”, 16 i 17 XI 2017.